

**CURTEA SUPRĂMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de avocatul Corneliu Chisiliță
în interesele lui Serghei Lobastov

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Serghei Lobastov împotriva SC „INTS.NET” SRL, intervenient accesoriu
AIA „Riscom” SA cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere,
cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională privind recunoașterea
ca clauze abuzive și ineficiente unele prevederi din contractul de vânzare-
cumpărare

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2023,

(Dosarul nr. 2ra-758/23

NR. PIGD 2 2-20030632-01-2ra-29052023)

Admisibilitatea recursului depus până la 01 septembrie 2023; Art. 432 din
Codul de procedură civilă (versiunea până la 1 septembrie 2023); Interpretarea
normelor materiale; Motivarea hotărârii

Judecătoria Chișinău, sediul Centru – N. Mazur
Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, A. Bostan, G. Dașchevici

30 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de avocatul Corneliu Chisiliță în interesele lui Serghei Lobastov,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 02 martie 2020, avocatul Corneliu Chisiliță în interesele lui Serghei Lobastov a depus în instanță cerere de chemare în judecată împotriva SC „INTS.NET” SRL, cu privire la încasarea datoriei în sumă de 882898 lei și cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, 25 septembrie 2019, reclamantul Serghei Lobastov cu pârâtul SC „INTS.NET” SRL au înregistrat relații civile în baza contractului de vânzare-cumpărare din 25 septembrie 2019, potrivit căruia SC „INTS.NET” SRL s-a obligat să achite reclamantului suma de 882898 lei conform următorului grafic: suma de 225000 lei până la 10 ianuarie 2020; suma de 225000 lei până la 10 aprilie 2020; suma de 225000 lei până la 10 iulie 2020 și suma de 207898 lei până la 10 octombrie 2020.

3. Indică reclamantul că, cel târziu la 10 ianuarie 2020 pârâtul SC „INTS.NET” SRL era obligat să realizeze prima achitare în sumă de 225000 lei, acțiune care în defavoarea reclamantului nu a fost realizată.

4. Pentru păstrarea relațiilor comerciale reclamantul Serghei Lobastov la 23 ianuarie 2020 a expediat către pârât o notificare, în care a atenționat că ultimul se află în întârzierea executării primei plăți conform pct. 2.6 din Contractul de vânzare-cumpărare din 25 septembrie 2019, și în această ordine de idei a solicitat respectuos executarea obligației de plată a sumei de 225000 lei scadentă la 10 ianuarie 2020, în termen de 7 zile din momentul recepționării notificării din 23 ianuarie 2020.

5. Menționează că în data de 24 ianuarie 2020 către pârât a fost expediat avizul de recepție cu privire la notificarea din 23 ianuarie 2020, iar pârâtul a recepționat notificarea la data de 28 ianuarie 2020, confirmat prin avizul de recepție.

6. Astfel până în prezent, data de 25 februarie 2020 nu a primit nici un răspuns la notificarea expediată către pârât la 23 ianuarie 2020, și respectiv nici nu a primit transferul sumei de 225000 lei, obligație scadentă încă pentru data de 10 ianuarie 2020.

7. Prin încheierea protocolară din 25 februarie 2021a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu AIA „Riscom” SA (f.d. 95, V-I)

8. Ulterior avocatul Corneliu Chisiliță în interesele lui Serghei Lobastov a depus cerere cu privire la mărirea cuantumului pretențiilor, solicitând încasarea din contul pârâtului SC „ITNS.NET” SRL în beneficiul reclamantului Serghei Lobastov a sumei de 882898 lei cu titlu de datorie, a dobânzii de întârziere în mărime de 135449,94 lei și cheltuielilor de judecată.

9. La 03 mai 2020 avocatul Denis Terioșchin în interesele SC „ITNS.NET” SRL a depus acțiune reconvențională împotriva lui Serghei Lobastov, intervenient accesoriu AIA „Riscom” SA, prin care a solicitat recunoașterea ca clauze abuzive și ineficiente, unele prevederi din contractul de vânzare-cumpărare din 25 septembrie 2019 încheiat între Serghei Lobastov și SC „ITNS.NET” SRL prin care pct. 2.6, 2.7, 2.8, considerându-le drept nule.

10. Prin hotărârea din 27 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Serghei Lobastov împotriva SC „ITNS.NET” SRL, intervenient accesoriu AIA „Riscom” SA cu privire la încasarea datoriei. S-a admis acțiunea reconvențională. S-a constata nulitatea clauzelor din pct. 2.6, 2.7 și 2.8 a contractului de vânzare-cumpărare a acțiunilor din 25 septembrie 2019

11. Prin decizia din 23 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Corneliu Chisiliță în interesele lui Serghei Lobastov. S-a menținut fără modificări hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 27 septembrie 2022, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Lobastov către SC „ITNS.NET” SRL, intervenient accesoriu AIA „Riscom” S.A. privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională privind recunoașterea ca clauze abuzive și ineficiente unele prevederi din contractul de vânzare-cumpărare.

12. La 02 mai 2023 avocatul Corneliu Chisiliță în interesele lui Serghei Lobastov a depus recurs împotriva deciziei din 23 februarie 2023 Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei

instanței de apel și a hotărârii Judecătoriei Chișinău, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii și respingere a acțiunii reconvenționale.

13. În motivarea recursului, a indicat că hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 27 septembrie 2022 este una absolut neîntemeiată, aceasta fiind în contradicție cu circumstanțele de facto, ceea ce a cauzat în consecință aplicarea la speță a normelor care nu trebuiau aplicate, iar noma ce trebuia aplicată instanța a omis-o.

14. Totodată consideră că și decizia instanței de apel este contrară circumstanțelor cauzei, precum și instanța a interpretat în mod eronat legea, aplicând lege care nu trebuia să fie aplicată și nu a aplicat legea ce trebuia să fie aplicată.

15. Susține că, instanța de judecată de nivelul întâi cât și instanța de apel s-au limitat strict la probele prezentate de partea pârâtă-reclamantă și au evitat cu desăvârșire circumstanțele invocate de partea reclamantă-pârâtă, or probele prezentate de acesta din urmă răsturnau cu desăvârșire situație prezentată în acțiunea inițială.

16. Mai indică că, instanța de apel cât și instanța de fond nu a reținut nici faptul că SC „ITNS.NET” SRL prin contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni din 25 septembrie 2019, devine acționar în cadrul AIA „Riscom” SA. Acest lucru fiind imperios necesar întru judecarea justă a cauzei.

17. Notează că, în schimb instanța a reținut faptul că SC „ITNS.NET” SRL nu a încheiat contract de preluare a datoriei, de cesiune de creanță cu AIA „Riscom” SA și Serghei Lobastov. Acest lucru în opinia sa nefiind necesar pentru soluționarea cauzei, precum nici nu are importanță în general, întrucât nu era necesar acordul AIA „Riscom” SA pentru vânzarea-cumpărarea acțiunilor, iar în cadrul preluării datoriei, nu este necesar un acord din partea AIA „Riscom” SA.

18. Mai mult, SC „ITNS.NET” SRL, în mod fraudulos se eschivează de la obligațiile contractuale, ori în cazul în care rămânea datoria în gestiunea AIA „Riscom” SA, aceasta la fel urma a fi decisă de către acționarii societății pe acțiuni, iar acționarii majoritari ai societății, au devenit SC „ITNS.NET” SRL.

19. De asemenea relatează că, instanța greșit a constatat faptul că părțile nu au anexat probe ce ar confirma faptul că erau în drept, ca asociat și acționar, ca administratori de a semna, din numele societăților, așa puncte alte contractului ținând cont de sumă, de prevederile Legii cu privire la societatea cu răspundere limitată și Legii privind societatea pe acțiuni (art. 81. 82).

20. Critică astfel de apreciere a instanței de judecată, ori SC „ITNS.NET” SRL nu a probat în nici un mod faptul că administratorul întreprinderii la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare din 25 septembrie 2019, nu deținea împuternicirile corespunzătoare, precum și în cadrul ședințelor de judecată nu s-a pus problema dacă administratorul SC „ITNS.NET” SRL era în drept sau nu să contacteze aceste puncte din contract.

21. Totodată subliniază că, Sergiu Ianciuc este administratorul SC „ITNS.NET” SRL fapt confirmat și prin extrasul din registrul persoanelor juridice.

22. Respectiv, instanța de judecată greșit a apreciat că părțile nu au anexat probe ce ar confirma faptul că erau în drept să semneze actul, ori acest lucru nu a fost supus judecării, iar părțile nu au invocat lipsa împuternicirilor. Prezența împuternicirilor se prezumă din momentul ce nimeni nu a invocat, precum și din momentul ce la materiale există extrasul din registrul persoanelor juridice.

23. Cât ține de drepturile de a încheia actul juridic din partea AIA „Riscom” SRL, menționează că pentru contractarea unui act juridic privind preluarea datoriei, nu era necesară prezența AIA „Riscom” SRL în cadrul raportului juridic, ori este necesar consimțământul privind efectele juridice a actului juridic de preluarea datoriei este necesar al creditorului Serghei Lobastov.

24. Urmare a celor spuse identifică existența temeiului casării deciziei reglementat de art. 432 alin. (4) din CPC.

25. Reieșind din cele relatate identifică că odată ce instanța de fond nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, prin urmare nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, ori odată ce s-ar fi constatat în mod corect că nu era necesară prezența AIA „Riscom” SA la încheierea contractului de vânzare-cumpărare din 25 septembrie 2019, instanța de judecată ar fi aplicat la speță următoarele norme: art. 774 alin. (1), art. 901 alin. (1), art. 906, art. 912, art. 864 alin. (2) lit. b), art. 942 alin. (1) – (2) și art. 874 din Codul civil.

26. Prin urmare, instanța de judecată odată cu aprecierea în mod arbitrar a probelor, cu aplicarea corectă a normelor enumerate anterior urma să admită cererea de chemare în judecată înaintată de Serghei Lobastov cu dispunerea încasării sumei de 882898 de lei cu titlu de datorie din contul SC „ITNS.NET” SRL și respectiv suma de 135449, 94 lei cu titlu de dobândă de întârziere, însă, instanța de judecată absolut greșit a aplicat la caz normele în vigoare, neaplicând cele necesare speței.

27. În ce privește analiza cererii reconvenționale indică că, instanța de judecată nu a reținut spre judecare și aplicare la speță norma juridice relevante, art. 324 alin.(2) Cod civil.

28. Astfel, având în vedere că Serghei Lobastov și-a executat toate obligațiile prevăzute de contractul de vânzare cumpărare a acțiunilor, acesta își rezervă dreptul de a solicita declararea valabilității actului de vânzare-cumpărare.

29. Mai mult decât atât, chiar SC „ITNS.NET” SRL a executat o parte din contract, ori aceasta a recepționat acțiunile vândute, respectiv nu poate invoca faptul că actul juridic urma a fi declarat nul, ori aceștia totuși admit valabilitatea actului în întregime.

30. De asemenea subliniază că, instanța de judecată nu a aplicat speței și prevederile art. 1633 alin.(1) - (5) Cod civil.

31. Menționează că, Sergiu Ianciuc este și administratorul SC„ITNS.NET” SRL fapt confirmat și prin extrasul din registrul persoanelor juridice, totodată, în contractul de vânzare-cumpărare a acțiunilor este înserată și clauza 2.8 prin care Ianciuc Sergiu își asumă garanția financiară pentru implementarea clauzelor 2.6 și 2.7 din contract, în același sens, la finalul contractului de vânzare- cumpărare a acțiunilor se atestă semnătura administratorului SC„ITNS.NET” SRL și a persoanei Sergiu Ianciuc, respectiv, nu pot fi reținute cele invocate de către reclamant precum că Sergiu Ianciuc nu a semnat contractul din speță.

32. Semnătura persoanei Sergiu Ianciuc de la finalul contractului atestă consimțământul acestuia în vederea creării garanției personale, respectiva convenție fiind perfect valabilă.

33. La fel comunică că, instanța de apel a interpretat eronat următoarele norme: art. 840 alin. (1) art. 841, art. 842 alin. (1) și (2) Codul civil.

34. Astfel indică că, instanța de apel interpretând normele enumerate, indică faptul că, pentru existența unui act juridic privind preluarea datoriei, urma ca Serghei Lobastov, SC „ITNS.NET” SRL și AIA „Riscom” SA, să contacteze nemijlocit.

35. Fapt interpretat eronat de către instanța de judecată, ori în speța dată precum și în general la preluarea datoriei este necesar consimțământul creditorului. Actul poate fi încheiat liber între un terț și creditor fără a fi necesar consimțământul debitorului inițial, în speță AIA „Riscom” SA, ori, în cazul de față fiecare parte este liberă să contacteze sau să nu contacteze un act juridic.

36. În speță, SC „ITNS.NET” SRL a consimțit la încheierea contractului precum și la punctele 2.6, 2.7, 2.8 din contract.

37. Respectiv, consideră și de această dată a dovedit prezența temeiului casării Deciziei Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2023 și a Hotărârii Judecătorei Chișinău sediul Centru din 27 septembrie 2022.

38. Mai punctează că, instanța de judecată de fond a aplicat cazului art. 334 alin. (2) și (3) din Codul civil, iar instanța de apel a menținut hotărârea, fapt care rezultă cu desăvârșire că instanța de apel a aplicat o normă care nu trebuia să fie aplicată.

39. Astfel, critică aplicabilitatea normei date în speță, ori la caz instanța de judecată nu a motivat aplicabilitatea nemijlocită a acestui articol. Mai mult, acest articol indică faptul că un act juridic este nul sau anulabil atunci când contravine normelor imperative. Instanța de judecată nu a elucidat nuanțele ce țin de faptul că punctele contractual 2.6. 2.7 și 2.8 contravin normelor imperative, ori nu a exemplificat prin trimitere nemijlocită la normele în vigoare, care lege a fost încălcată prin clauzele date.

40. Notează faptul că instanța de judecată în principiu a preluat doar argumentele invocate de partea pârâtă/reclamant SC „ITNS.NET” SRL, iar argumentele și probele menționate de Serghei Lobastov au fost lăsate fără o apreciere și fără o motivare.

41. La 04 iulie 2023, avocatul Denis Trioșchin în interesele SC „ITNS.NET” SRL, a depus referință asupra cererii de recurs, solicitând respingerea recursului, menținere decizia instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

42. Potrivit art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023),

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

43. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel”.

44. Art. 432 din Codul de procedură civilă (până la modificările operate prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) reglementează că:

(1) „Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.”

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

45. Art. 434 din Codul de procedură civilă prevede că:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

46. Art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește că:

„Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432. Instanța invocă, din oficiu, neatragerea în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.”

47. Art. 444 din Codul de procedură civilă, stipulează că,

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin.(1) lit.b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

48. Potrivit art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă,

„Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.”

49. Conform art. 445 alin. (3) din Codul de procedură civilă,

„În urma examinării recursului, instanța de recurs emite o decizie care rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră a fi emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.”

50. Articolul 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, prevede că

„(1) Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. (3) Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.”

Articolul 130 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

„(1) Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. (2) Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.”

Potrivit art. 9 alin (1), (2) lit. a) din Codul civil,

„(1) Drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sînt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile legislației civile. (2) Drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice;

51. Potrivit art.992 din Codul civil,

„Contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic.”

În temeiul art. 993 alin.(1) și (2) din Codul civil,

„(1) Oricine își poate alege în mod liber contractantul, dacă legea nu prevede altfel. (2) Părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor.”

52. Potrivit art. 1108 alin. (1) din Codul civil,

„Prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vînzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.”

53. Potrivit art. 327 alin. (1), (2) din Codul civil,

„(1) Actul juridic este nul dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes general (nulitate absolută). (2) Actul juridic este anulabil

dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes particular (nulitate relativă).

54. Potrivit art. 328 alin. (1) din Codul civil,

„Nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atât pe cale de acțiune, cât și pe cale de excepție, de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanților la proces.”

55. Potrivit art. 330 alin. (1) din Codul civil,

„Nulitatea relativă a actului juridic poate fi invocată doar de persoana în al cărei interes este stabilită sau de succesorii ei, de reprezentantul legal sau de creditorii chirografari ai părții ocrotite pe calea acțiunii oblice. Instanța de judecată nu poate să o invoce din oficiu.”

56. Potrivit art. 332 alin. (1) din Codul civil,

„Dispozițiile legale privind nulitatea actului juridic se aplică în mod corespunzător când doar una sau mai multe clauze ale sale sînt supuse nulității.”

57. Potrivit art. 334 alin. (1), (2) din Codul civil,

„Actul juridic sau clauza care contravin vădit ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule. Actul juridic sau clauza care contravin unei dispoziții legale imperative sînt nule sau anulabile dacă această sancțiune este prevăzută expres de dispoziția legală încălcată (nulitatea expresă).”

58. Potrivit art. 840 alin. (1), lit. a) din Codul civil,

„Un terț (noul debitor) poate să preia datoria sau o parte din ea în unul din următoarele feluri debitorul inițial este liberat de datorie (substituirea completă de către noul debitor).”

59. Potrivit art. 842 alin. (1) din Codul civil,

„Consimțămîntul creditorului este necesar pentru substituirea de către noul debitor, indiferent dacă a avut loc o substituie completă sau incompletă.”

60. Art. 1100 alin. (1) și (2) din Codul civil:

(1) Contractul trebuie interpretat pe principiile bunei-credințe.

(2) Contractul se interpretează după intenția comună a părților, fără a se limita la sensul literal al termenilor utilizați.

61. Art. 1104 alin.(1) din Codul civil:

Clauzele contractului se interpretează în sensul în care pot produce efecte, dar nu în sensul în care nu ar produce nici un efect.

MOTIVAREA INSTANȚEI

62. Referitor la termenul de declarare a recursurilor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că la caz, copia deciziei motivare a fost notificată recurentului la 07 martie 2023.

63. Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, și a depus în termen recursul, or, copia deciziei motivate din 23 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului și reprezentantului acestuia, la 07 martie 2023, prin intermediul poștei electronice (f. d. 99, V-II), iar cererea de recurs motivată a fost depusă la 02 mai 2023.

64. Studiind materialele dosarului, prin prisma normelor de drept aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

65. Completul de judecată constată că acțiunea înaintată de reclamant are ca obiect încasarea datoriei în temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 25 septembrie 2019 în mărime de 882898 lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 125449,94 lei și a cheltuielilor de judecată.

66. Totodată, pârâtului SC „ITNS.NET” SRL a depus acțiune reconvențională prin care a solicitat a recunoaște ca clauze abuzive și ineficiente unele prevederi din contractul de vânzare-cumpărare din 25 septembrie 2019 încheiat între Serghei Lobastov și SC „ITNS.NET” SRL prin care pct. 2.6, 2.7, 2.8, considerându-le drept nule.

67. Drept temei a invocat că punctele 2.6, 2.7 și 2.8 din contractul de vânzare-cumpărare din 25 septembrie 2019, țin de alte relații dintre părți. Contractul de vânzare-cumpărare are ca obiect vinderea pachetului de acțiuni deținute de către Serghei Lobastov. Punctul 2.6 din contract se referă la un contract de împrumut pe termen scurt de la părțile afiliate, cont 5132 reflectat în contabilitatea societății, apărut la AIA „Riscom” SA față de vânzător. În aceste puncte ale contractului reclamantul pretinde încasarea de la pârât a sumelor bănești, pe care la data încheierii contractului de vânzare-cumpărare le avea AIA „Riscom” SA față de Serghei Lobastov, creanțele date nefiind confirmate cu documente contabile și care nu au fost transmise în baza actului de primire-predare pârâtului la data încheierii contractului. Punctele 2.6, 2.8 și 2.8 nu au nici o tangență directă cu obiectul contractului, din care motiv solicită să fie declarate abuzive și ineficiente, considerându-le drept nule așa cum contravin bunurilor moravuri și ordinii publice.

68. Examinând cauza instanța de fond a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Serghei Lobastov către SC „ITNS.NET” SRL, intervenient accesoriu AIA „Riscom” S.A. privind încasarea datoriei. A admis acțiunea

reconvențională. A constatat nulitatea clauzelor din punctele 2.6, 2.7 și 2.8 a contractului de vânzare-cumpărare a acțiunilor din 25 septembrie 2019.

69. Examinând cauza instanța de apel a respins apelul declarat de avocatul Corneliu Chisilița în interesele lui Lobastov Serghei. A menținut fără modificări hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 septembrie 2022,

70. Pentru a pronunța această soluție, Curtea de Apel a reținut că, că la preluarea datoriei, în cazul substituirii complete, ce ar rezulta din contractul litigios, părțile urmau să încheie în scris un contract de preluare a datoriei, prin care un terț poate să se oblige prin contract cu creditorul și debitorul inițial să substituie complet debitorul. Prin urmare, între SC „ITNS.NET” SRL, AIA „Riscom” SA și Serghei Lobastov urma a fi încheiat un contract de preluare a datoriei, de cesiune de creanță, ceea ce nu a fost făcut.

71. Instanța de apel a conchis că clauzele din punctele 2.6, 2.7 și 2.8 a contractului de vânzare-cumpărare a acțiunilor din 25septembrie 2019 sânt nule.

72. Articolul 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă prevede în mod expres că instanța de recurs este în drept să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

73. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, examinând recursul declarat de avocatul Corneliu Chisilița în interesele lui Serghei Lobastov împotriva deciziei din 23 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, consideră că acesta urmează a fi admis din motivele ce urmează.

74. Completul de judecată atrage atenția asupra faptului că decizia instanței de apel creează o impresie rezonabilă de superficialitate.

75. Instanța de recurs consideră că instanța de apel nu a furnizat o motivare adecvată și clară în ceea ce vizează natura juridică a înțelegerii stipulate în pct. 2.6-2.8 al contractului de vânzare-cumpărare.

76. Instanța de recurs notează că, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Oricine își poate alege în mod liber contractantul, dacă legea nu prevede altfel. Părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte **și pot stabili conținutul lor.**

77. Orice societate cu scop lucrativ are vadul său comercial. Acest potențial de a atrage venituri nu este echivalent cu valoarea de bilanț a

societății. Potențialul de a genera venituri poate fi mai mare sau mai mic decât activele existente la moment la bilanț. Atunci când un asociat își vinde participațiunea sa, părțile nu sunt legate de valoarea mijloacelor fixe și circulante existente la moment. Se negociază liber de părți un preț care să fie atractiv atât pentru vânzător, cât și cumpărător.

78. Din conținutul cererii reconvenționale ar reieși că SC „ITNS.NET” SRL ar fi fost impusă să accepte clauzele contractuale prevăzute la pct.2.6-2.8. Însă, atât instanța de fond, cât și cea de apel, nu au oferit un răspuns care sunt acele circumstanțe care releva impunerea la încheierea contractului în condiții dezavantajoase pentru SC „ITNS.NET” SRL.

79. Vânzătorului Serghei Lobastov și cumpărătorului SC „ITNS.NET” SRL la pct. 2.6 al contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni din 25 septembrie 2019 au prevăzut că, cumpărătorul recunoaște datoria (ce survine din împrumutul pe termen scurt de la părțile afiliate, contul 5132, reflectat în contabilitatea societății), apărută la AIA „Riscom” SA IDNO 1003600017763 față de vânzător în sumă de 882898 lei și se obligă să o achite conform graficului: suma de 225000 lei până la 10 ianuarie 2020, suma de 225000 lei până la 10 aprilie 2020, suma de 225000 lei până la 10 iulie 2020, 207898 lei până la 10 octombrie 2020.

80. Din conținutul clauzei prevăzute la pct.2.6 nu reiese că SC „ITNS.NET” SRL își asumă obligația de a achita suma de 882898 lei doar după efectuarea unui audit care să confirme existența unei datorii față de Lobastov Sergehi. Și atunci nu e clar de ce instanțele ierarhic inferioare au legat valabilitatea clauzei prevăzute la pct.2.6 de existența preinsei datorii. Or, dacă participațiunea în societate era atractivă pentru procurare în condițiile existenței unei preinse datorii, atunci cu atât mai mult ea ar fi mai valoroasă în condițiile inexistenței acesteia. Aceasta însă nu înseamnă că SC „ITNS.NET” SRL nu ar trebui să-și execute obligația corelativă asumată pentru obținerea cotei de participare în cadrul societății.

81. La fel la pct. 2.8 e stipulat că, Sergiu Ianciu, născut la 29 iunie 1980, INDP 0992207264452, MD-2075, mun. Chișinău, str. Mihai Sadoveanu 30, ap. 40, își asumă garanția financiară pentru implementarea clauzelor 2.6 și 2.7.

82. Instanțele ierarhic inferioare au declarat nulă obligația garanție asumată de către Serghei Ianciu în baza acțiunii reconvenționale a lui SC „ITNS.NET” SRL. Însă n-au motivat, în conformitate cu art.328 Cod civil, care ar fi acel interes de ordin public care să justifice dreptul lui SC

„ITNS.NET” SRL de a pune în discuție problema nulității actului juridic în locul lui Serghei Ianciu.

83. La fel, instanțele ierarhic inferioare, au motivat declararea nulității clauzei prevăzute la pct.2.8 din contract prin faptul că Serghei Ianciu, ca persoană fizică, nu putea să cunoască ce a semnat Serghei Ianciu, ca administrator al SC „ITNS.NET” SRL. Însă această afirmație este lipsită de orice consistență logică. Or, Serghei Ianciu, chiar și ca administrator al SC „ITNS.NET” SRL, a semnat un contract în al cărui pct.2.8 e indicat că persoana fizică Serghei Ianciu garantează executarea obligației.

84. La caz, instanța de recurs reține că, contractul de vânzare-cumpărare din 25 septembrie 2019, reprezintă intenția comună a părților și reflectă voința expres a vânzătorului Serghei Lobastov și cumpărătorului SC „ITNS.NET” SRL, la vânzare-cumpărare a pachetului de acțiuni și instituirea garanțiilor financiare.

85. De asemenea, contractul produce nu doar drepturi și obligații, dar și alte efecte juridice stipulate expres de părți. Mai mult, contractul trebuie interpretat pe principiile bunei-credințe.

86. Astfel interpretarea aplicată de instanța de apel și de fond ignoră faptul că acest contract reprezintă totuși o înțelegere voluntară și explicită între părți, menită să producă efecte juridice.

87. SC „ITNS.NET” SRL a consimțit la încheierea contractului în condițiile și clauzele stabilite, inclusiv cele prevăzute la pct. 2.6-2.8.

88. Mai mult, SC „ITNS.NET” SRL a executat o parte a contractului și anume a recepționat pachetul de acțiuni vândut de către Serghei Lobastov și a achitat integral prețul de vânzare convenit.

89. La caz, din speță, instanța de fond și apel nu a efectuat o examinare completă a intenției reale a părților la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare. Acestea urmau să atragă atenție acordului de voință între părți.

90. Instanța de apel a mai notat că clauzele de la pct. 2.6, 2.7, 2.8 reprezintă o preluare a datoriei, dar în aceste puncte mai apare o persoană juridică AIA „Riscom” SA și persoana fizică Sergiu Ianciu care nu au fost părți contractante și nu au semnat contractul.

91. Astfel se reține că după cum rezultă din prevederile legale, art. 840-848, la preluarea datoriei nu este necesar consimțământ debitorului, fiind necesar doar consimțământul creditorului. Actul poate fi încheiat liber între terț și creditori, ceea ce a și fost îndeplinit, persoana fizică Serghei Lobastov

fiind vânzător și în același timp și creditorul datoriei în sumă de 882898 lei, iar SC „ITNS.NET” SRL, terț (noul debitor)

92. În argumentele aduse în sprijinul soluției rezultă că nu s-au respectat circumstanțele cauzei și că nu au fost analizate toate motivele de fapt și de drept care s-au invocat de părți, instanța referindu-se expres doar la argumentele pârâtului/reclamantului.

93. În legătură cu acest motiv se va reține că, apelul are caracter devolutiv ceea ce permite instanței de apel să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept așa încât considerentele reprezintă analiza tuturor argumentelor care au constituit motive de apel, soluția fiind motivată pe aspectele esențiale care au format convingerea curții de apel pentru respingerea apelului.

94. În contextul dispozițiilor art. 373 din Codul procedură civilă, instanța era obligată să facă aprecieri cu privire la toate susținerile părților, iar acestea să fie coerente și întemeiate.

95. Instanța de recurs atestă că la adoptarea actului de dispoziție, instanța de apel urmează să efectueze o analiză mai amplă a situației de drept, pentru a constata circumstanțele importante ale cauzei inclusiv temeiurilor și pretențiilor care au generat apariția litigiului, ceea ce instanța de recurs nu poate da aprecierea respectivă.

96. Or, motivarea hotărârii este esențială pentru orice proces, aspect învederat și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului care a statuat că, între garanțiile dreptului la un proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, se înscrie și obligația instanței de a-și motiva hotărârile.

97. Motivarea hotărârii presupune indicarea cu suficientă claritate a motivelor pe care se întemeiază hotărârea, cu examinarea probelor administrate. Simpla afirmare a unor concluzii fără indicarea circumstanțelor de fapt și de drept și analiza probelor pe care se întemeiază, nu înseamnă o motivare, iar lipsa de motivare a hotărârii echivalează cu nesoluționarea fondului cauzei.

98. Astfel, în asemenea circumstanțe, se decide casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel pentru a se asigura părților o judecare efectivă a cauzei în ordine de apel, ca garanție a legalității și temeiniciei actului judecătoresc care va fi adoptat.

99. Or, la caz, instanța de apel nu a analizat situația de fapt prin prisma actelor și lucrărilor cauzei și normelor de drept material aplicabile raportului respectiv.

100. În conformitate cu art. 445 alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul depus de avocatul Corneliu Chisiliță în interesele lui Serghei Lobastov.

Casează integral decizia din 23 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Lobastov împotriva SC „INTS.NET” SRL, intervenient accesoriu AIA „Riscom” SA cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională privind recunoașterea ca clauze abuzive și ineficiente unele prevederi din contractul de vânzare-cumpărare.

Transmite cauza spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc